

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۰/۰۵/۲۲

زمری کاسی

کشف کتیبه به زبان باختری در «سیاه زمین» جاغوری

Discovery of an inscription in Bactrian language in Jaghori

وزارت اطلاعات و فرهنگ تا هنوز آگاه نیست

قابل توجه انستیتوت باستان شناسی افغانستان!

کتیبه به خط و زبان باختری در «سیاه زمین» جاغوری کشف شد. داستان این کشف، این گونه است. که افغانی بنام «روح الله جواد» عکسی را از سیاه زمین جاغوری فرستاد. این عکس با خط کهنی نوشته شده بود. استاد «علی محمدی» از فرانسه عکس را برای دکتر «کورن»، استاد زبان شناسی زبان باختری و دیگر زبان های کهن شرقی فرستاده و ایشان از دیدن این عکس شگفت زده شده است. دکتر کورن این عکس را برای پروفیسور نیکلاس سیمز-ویلیامز، متخصص زبان های سغدی و باختری و استاد انگلیسی در پوهی مطالعات شرقی و آفریقایی (SOAS)، پوهنتون لندن، فرستاده بود و ایشان خواهش کرده بود که عکسی دقیقی از این سنگ نوشته فرستاده شود. پروفیسور نیکلاس سیمز-ویلیامز را این گونه پس فرستاد:

«دکتر کورن لطف کرد و عکس کتیبه را به خط باختری در نزدیکی جاغوری گرفته شده بود، در اختیارم گذاشت. این کشف هيجان انگيز را تبریک می گویم! عکس ها عالی اند و من قادر بخواندن تمامی حروف های آن شدم؛ اما همه چیز را نفهمیدم؛ زیرا چند کلمه ناشناخته در آن است و حروف هایی را در اخير هر جمله کم دارد. البته به طور روشن این کتیبه مربوط به دوران زبان باختری است. میلادی نوشته شده باشد. نام نویسنده تصدیق کننده نیز نام باختری است که «باگیتز» باشد. مهمتر و جالبتر از همه ذکر نام «فروم کیسر» به عنوان پسر شاه معرفی شده است. در این تاریخ شاه معروف زنده نبوده است و او در سال 745 میلادی وفات کرده است. «باگیتز» شاید پسر ارشد ایشان بوده باشد. این نام شاه است که تا قرن هشتم میلادی در مناطقی از آسیای میانه و افغانستان امروزی حکمروایی می کرده است.»

پروفیسور نیکلاس سیمز-ویلیامز نوشته است که تحقیقات بیشتر در مورد این کتیبه را در مجله تحقیقی علمی معتبر جهانی نشر خواهد کرد. امید است این نوشته ها بتوانند در مطالعات جدیدی را در افغانستان باستان بگشایند و باعث شوند.

منبع:

<https://www.iran-inde.cnrs.fr/.../membres-pe.../korn-agnes.html...>

https://en.m.wikipedia.org/wiki/Nicholas_Sims-Williams

اسم این خانم، محقق آلمانی، پروفیسور Korn Agnès و پژوهشگر در مرکز تحقیقات فرانسه CNRS است. مسئول تحقیق در INALCO ساریون پاریس، متخصص تاریخ زبان های قدیمی مانندتخاری (دری) پهلوی، فارسی قدیم است. متأسفانه وزارت اطلاعات و فرهنگ خاصاً معینیت فرهنگ در مورد تا هنوز آگاهی هم ندارد و در امور تشریفات فعالیت دارند.

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولی

از انستیتوت باستان شناسی افغانستان تقاضا دارم تا این مسأله را جدی پیگیری نماید. این کتیبه در نزد مرد سیاه زمین جاغوری امانت نگهداری می شود. تشکر از مردم شریف جاغوری که داشته های فرهنگی کشور شانرا پاسداری می نمایند.

دکتور محمد حلیم تنویر

Bactrian inscription jaghori 1

Dr. Korn has kindly passed on your photos of the Bactrian inscription on a rock near Jaghori. Congratulations on this exciting discovery! The photos are excellent and I have been able to read almost every letter. I do not understand everything, as there are several unknown words as well as letters missing at the end of some lines, but it is already clear that the inscription begins with a date in the Bactrian era, probably equivalent to 757 C.E., and ends by naming the writer, who has the attested Bactrian name Bagits. Most interesting is the mention of Frum Kesar, described as the "son of the lord". At this date he cannot be the famous ruler of that name, who died ca. 745, but is perhaps his grandson.

With best wishes and thanks,

Nicholas Sims-Williams

د پانوی شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ